

Сигналізаційне повідомлення №10

від 26.07.2023 р.

В третій декаді липня розпочався літ метеликів підгризаючих та листогризучих совок II покоління. На світлопастку за ніч уловлюється 1-2 екз. **озимої**, 2 екз. **окличної**, 1 екз. **совки-гамми**. Надалі інтенсивність льоту метеликів, який продовжуватиметься до кінця серпня – початку вересня, зростатиме, проходитиме відкладання яєць та відродження личинок, які можуть становити загрозу рослинам озимини.

Протягом льоту метеликів близько 70% їх можна знищити застосуванням на посівах просапних, овочевих культур та на площах, призначених під посів озимини, коритець з мелясою, що бродить. Коритця (оптимальний розмір їх 50x30, висота - 6 см) виставляють на полях із розрахунку 2-5 шт./га. Встановлюють їх на висоті 0,9-1 м в 10-20 м від краю поля на відстані 20-30 м одне від одного. Одне коритце контролює площу близько 0,5 га. Коритця заповнюють розведеною у воді мелясою в співвідношенні 1 частина меляси на 2-3 частини води з додаванням пивних чи звичайних дріжджів для початку бродіння.

На посівах озимого ріпаку, озимої пшениці на початку та в період масового відкладання яєць метеликами підгризаючих совок, а на пізніх просапних, овочевих культурах - листогризучих совок, необхідно внести **трихограму**. Випуск трихограми на початку та в період масового відкладання яєць **підгризаючими совками** розпочинають за наявності 0,4-0,6 яйця/м². У посівах цукрових буряків, соняшнику, багаторічних трав, озимої пшениці за кількості до 30 яєць шкідника на 1 м² норма випуску трихограми становить 30 тис. самиць/га, а понад 30 – одна самиця на 10 яєць шкідника. На парах перший випуск проводять в нормі 10 тис. самиць на га, а наступні - залежно від чисельності яєць на 1 м²: менше одного яйця - у співвідношенні 1:1 (одна самиця на одне яйце шкідника); до 5 яєць - 1:5; до 10-15 яєць - 1:7; понад 15 яєць на 1 м² - 1:10.

До розселення трихограмовані яйця зернової молі зберігають при температурі +3...+4°C та відносній вологості повітря 85–90% до 10 діб. Довші терміни зберігання ентомофага в цих умовах призводять до втрати його якісних показників.

У стадії **імаго** трихограму розселяють тільки ручним способом вранці з 7 до 11 год. та ввечері з 16 до 20 год., в період максимальної активності яйцеїда. Не бажано проводити випуск трихограми в росяну погоду.

У стадії **сформованого імаго в яйцях зернової молі** яйцеїда можна розселяти ручним чи механічним способом в будь-яку годину доби за 1-2 доби до виходу дорослих комах з яєць живителя, або 5-9 діб в разі внесення діапаузуючої трихограми.

Проти **листогризучих совок** за сприятливих умов для розвитку трихограми (ГТК 0,9-1,2, тобто помірно тепла погода з достатнім вологозабезпеченням) випуск яйцеїда проводять як звичайно: перший на початку, другий – в період масового відкладання яєць. Проте за умов подовжених термінів льоту совок виникає необхідність проведення додатково третього випуску через 5-7 днів після другого. У 1-й строк випускають 20 тис. самиць/га, а в наступних – з розрахунку 1 самиця трихограми на 20 яєць шкідника на 1 м². Якщо для розвитку трихограми складаються несприятливі умови (ГТК 0,5-0,8 або 1,3-1,7, тобто посушлива або навпаки, надмірно волога погода), існує необхідність у повторних випусках, оскільки її найбільш ефективна дія обмежується 3-5 днями. Перший випуск яйцеїда в нормі 30-40 тис./га проводять за чисельності 7-8 яєць/м² для совок з груповою яйцекладкою та 15 яєць на 100 рослин за поодинокі яйцекладки. Для оптимізації строків і норм випуску трихограми слід враховувати результати обліку совок на світло- та феромонні пастки. Так, якщо на феромонну пастку виловлено 3-4 самці першого або 7-8 другого покоління капустияної, 4 самці бавовникової совок, то трихограму випускають через 2-3 дні.

Трихограму необхідно випускати вранці або надвечір, коли не спекотно. Якщо протягом доби після випуску відбулося різке погіршення погодних умов (дощ, значне зниження температури, сильний вітер тощо), випуск слід повторити за сприятливих умов.

З питаннями щодо придбання трихограми слід звертатися до виробників:

1. СОК «Вінницька районна біолабораторія» – Вінницький район, с. Вінницькі Хутори, вул. Леніна 2-Г. Керівник - Волошенко Василь Олександрович. Телефони – (067) 9861060 (керівник), (0432) 465037, 56-86-59, веб-сторінка <http://biovin.com.ua>, e-mail: biovincom@gmail.com;

2. ПП "Томашпільська біолабораторія" – 24200, сел. Томашпіль, вул. І. Гаврилюка, 125. Керівник – Романюк Марія Андріївна. Телефони – (097) 4473830 (керівник), (04348) 22537;

3. ТОВ "Чернівецька біолабораторія" – 24000, сел. Чернівці, вул. Суворова, 26. Керівник – Пасічник Володимир Григорович. Телефон – (04357) 21389, (098) 87-64-363.

Інсектициди застосовують, коли чисельність гусениць перевищує економічний поріг

шкідливості. ЕПШ підгризаючих совок у посівах буряків становить 1-2, кукурудзи, соняшнику, картоплі, інших просапних 3-8, озимої пшениці - 3 екз./м², озимого ріпаку – 2-3 гусениці/м². ЕПШ листогризучих совок становить на цукрових буряках - 5-6 гус./рослину, на сої - 1-3 гусениці/м², пізній капусті - 5 гусениць на рослину за 5% заселених рослин, озимому ріпаку - 2 гусениці/м².

З хімічних найефективніші суміші фосфорорганічних і піретроїдних препаратів згідно «Переліку» у половинних нормах з додаванням 3-4 кг/га сечовини. Кращі результати дають обробки у вечірні години, коли гусінь харчується на рослинах. Застосування інсектицидів на *томатах* проти гусениць помідорної, бавовникової, інших совок бажане до початку плодоутворення, а **біопрепаратів** – без обмежень (Біолеп, СК, 2-3 л/га, Лепідоцид, в.р., 3-4 л/га, Лепідоцид-БТУ, р., 2,0-3,0 л/га, Скарадо-М, ЗП, 2-3 кг/га, Хеліковекс, КС, 0,05-0,2 л/га з витратою робочого розчину 200-500 л/га).

Заходи захисту слід проводити в тиху безвітряну погоду в ранішні та вечірні години, суворо дотримуючись вимог санітарної безпеки, охорони праці та навколишнього середовища, а також ст. 4 ЗУ «Про захист рослин» (суворе додержання регламентів застосування засобів захисту рослин; збереження корисної флори і фауни; недопущення пошкодження рослин, погіршення їх стану та забруднення продукції рослинного походження і довкілля засобами захисту рослин; екологічне та економічне обґрунтування доцільності захисту рослин від шкідливих організмів). На оброблених ділянках обов'язково виставляють попереджувальні знаки.

Не менше, як за дві доби, а при застосуванні засобів захисту рослин на медоносних рослинах - за три доби, про час та місце проведення обприскувань попереджають органи місцевого самоврядування, населення та пасічників, пасіки яких знаходяться на відстані до десяти кілометрів від площ, які планується обробляти.

Начальник управління
фітосанітарної безпеки

підписано

Наталія САМБОРСЬКА

Заступник начальника відділу
захисту рослин, фітосанітарної
діагностики та прогнозування

підписано

Володимир ТЕЛЕФУС